



Česká školní inspekce

Ústecký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Litoměřice, Na Valech 53

Na Valech 53, 412 01 Litoměřice

Identifikátor školy: 600 081 419

Termín konání inspekce: 22. – 25. září 2003

Čj.:	062 1125/03 5164
Signatura:	of2cx101

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávání a výchovné činnosti v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovné činnosti v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk, matematika a vlastivěda na 1. stupni základní školy
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk, dějepis a volitelném předmětu literárně dramatická výchova na 2. stupni základní školy
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech matematika, přírodopis a zeměpis na 2. stupni základní školy

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Litoměřice, Na Valech 53 se nachází téměř v centru města, zadní část budovy je obklopena parkem a školní zahradou. Škola sdružuje základní školu (dále ZŠ) s kapacitou 570 žáků a školní družinu (dále ŠD) s kapacitou 100 žáků. Stravování je zajišťováno Centrální školní jídelnou Litoměřice v budově školy. Kromě hlavní budovy patří ke škole odloučené pracoviště v Masarykově ulici, kde je umístěn první ročník a jedno oddělení ŠD. Škola je příspěvkovou organizací zřízenou Městem Litoměřice, Mírové náměstí 15/7, 412 73 Litoměřice. Ředitel školy byl do funkce jmenován na základě konkurzního řízení. Jmenovací dekret byl vydán Městem Litoměřice dne 4. 4. 2003 s účinností od 1. 4. 2003. Nový zástupce ředitele školy je ve funkci od téhož data.

Ke dni inspekce bylo v 17 třídách vzděláváno 348 žáků, z toho 28 žáků bylo integrováno pro diagnostikované poruchy učení a chování, 2 žáci s poruchou řeči a jeden žák s mentálním postižením vyučovaný podle vzdělávacího programu Základní škola. Školu též navštěvuje šest žáků – cizinců. Rada školy není zřízena.

Škola vyučuje podle vzdělávacího programu Základní škola č. j. 16 847/96-2, včetně Úprav a doplňků schválených MŠMT ČR 25. 8. 1998 pod č. j. 25 018/98-22. Pro výuku integrovaných žáků jsou ve spolupráci s pedagogicko psychologickou poradnou a speciálně pedagogickým centrem vypracovány individuální vzdělávací plány (IVP).

Od 1. 9. 1999 je škola zařazena do sítě škol s ekologickou orientací. Ekologická výchova žáků, poznávání přírody a vytváření povědomí k její ochraně, vytváření etických a morálních postojů žáků je součástí ročního plánu. Tento záměr je podporován úzkou spoluprací s neziskovou organizací Střediska ekologické výchovy SEVER, které škola pronajímá prostory v Masarykově ulici. Dále byla škola zapojena i do německo českého projektu škol pro udržitelný život. Téma školního projektu je „Ekologická doprava“. Řadu let škola také udržuje partnerské styky se základní školou Topolčianky. Ve spolupráci s touto školou organizuje výměnné pobyty.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výuku zajišťuje v 1. – 9. ročníku ZŠ včetně ředitele a jeho zástupkyně celkem 26 pedagogických pracovníků. Podmínky odborné a pedagogické způsobilosti (OPZ) splňuje 21 učitelů, tj. 80,7 %. Na 1. stupni jsou s výjimkou předmětu cizí jazyk vyučovány další předměty učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Tíživější situace je na druhém stupni, kde je výuka zajišťována pedagogy s odbornou a pedagogickou způsobilostí pouze z 66,6 %. Kvalifikovaní učitelé chybějí zejména pro výuku chemie, přírodopisu, zeměpisu, dějepisu a tělesné výchovy. Učitelé bez OPZ jsou studující pedagogické fakulty nebo pedagogického minima, jeden má vysokoškolské vzdělání v oboru vychovatelství. Při tvorbě úvazků je zohledňována především odborná a pedagogická způsobilost, ale i další odborné dovednosti, individuální zájmy a délka praxe vyučujících. Výchovné poradenství je zajišťováno kvalifikovaným pedagogem v oblasti výchovného poradenství a speciální pedagogiky.

Stávající organizační struktura školy je funkční. V současné době je organizační řád novelizován a aktualizován dle záměrů nového vedení školy. Kompetence a povinnosti všech zaměstnanců školy vymezují kvalitně zpracované dokumenty (pracovní náplně, vnitřní platový předpis, provozní řád, školní řád atd.). Vnitřní informační systém je založen na zveřejnění důležitých informací na místě všem dostupném, případně osobní konzultaci a na přenosu informací potřebných k zajištění plynulého chodu školy formou pravidelných pracovních porad. Ředitel školy věnuje vedení lidí dostatečnou pozornost. Od začátku své řídicí funkce se snaží zavádět participační styl, při kterém má celý pedagogický kolektiv možnost podílet se na řešení všech problémů školy. Funkčním poradním orgánem vedení školy je pedagogická rada, provozní a organizační porady.

Metodikou, obsahem a formou výuky se zabývají předmětové komise pro 1. stupeň a pro 2. stupeň členěné podle návaznosti předmětů. Komise se podílí se na organizaci předmětových olympiád, školních vědomostních a sportovních soutěží. Vyjadřují se k modernizaci materiálního zabezpečení výuky, vzájemně se informují o nových poznacích z dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) a úzce spolupracují s vedením školy. O činnosti předmětové komise pro 1. stupeň jsou vedeny pečlivé záznamy a je prováděno roční hodnocení práce. Zápisy předmětových komisí pro 2. stupeň měly (zejména u matematiky) formální charakter. Péče o začínající a nekvalifikované učitelé je založena na kolegiální pomoci pedagogického sboru bez určeného uvádějícího učitele. Vedení školy vytváří dobré podmínky umožňující studium nekvalifikovaným pedagogům, podporuje účast všech vyučujících i správních zaměstnanců (dle potřeby) na akcích v rámci dalšího vzdělávání.

Nově vytvořené vedení má vypracovaný plán kontrolní činnosti, z kterého však není zřejmé rozdělení kompetencí mezi ředitele a jeho zástupkyni. V oblasti pedagogické není zcela dokončen systém hospitační činnosti, nejsou vytyčeny konkrétní cíle. Vzhledem k termínu konání inspekce, krátkému funkčnímu období vedení školy a výměně šesti pracovníků školy nelze kontrolní činnosti a případná opatření ke zlepšení v oblasti personálních podmínek hodnotit. Výběr tematiky pro DVPP je v souladu s realizovaným vzdělávacím programem. Vzhledem k velmi dobře propracovanému systému péče o žáky se specifickými poruchami učení a chování (jsou zřízena čtyři oddělení dyslekticko-ambulantní poradny) se škola zaměřuje na zvyšování kvalifikace učitelů zejména v této oblasti. Učitelé si rozšiřují vzdělání i v oboru speciální pedagogiky. Značná pozornost je věnována také vzdělávání učitelů v oblasti informační gramotnosti.

Pro hodnocení zaměstnanců a přidělování nenárokových složek platu jsou stanovena hodnotící kritéria, s kterými jsou všichni zaměstnanci seznámeni. Sebehodnocení zaměstnanců není ve škole využíváno.

Personální podmínky jsou celkově na dobré úrovni.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výuka žáků probíhá ve dvou starších budovách. Obě budovy jsou po rozsáhlých stavebních rekonstrukcích, byla uskutečněna i obnova interiérového vybavení, zejména obnova žákovského nábytku. Úroveň materiálně technických podmínek z hlediska funkčních a psychohygienických umožňuje realizaci zvoleného výchovně vzdělávacího programu. Detašované pracoviště v Masarykově ulici je umístěné v oplocené zahradě, kde je ve spolupráci s organizací SEVER budován „zelený palouk“, a žákům prvních tříd, kteří jsou zde vyučováni, je tak umožněn o přestávkách bezpečný pobyt venku. V této budově je také zařízena keramická dílna vybavená keramickou pecí. Hlavní budova poskytuje pro výuku dostatek kmenových i odborných učeben (jazyková učebna, učebna pro výtvarnou výchovu, hudební výchovu, odborná učebna pro výuku fyziky a chemie). Velmi promyšleně z hlediska praktičnosti a účelnosti jsou zařízeny dvě učebny výpočetní techniky, z nichž jedna je vybavena počítači v rámci programu INDOŠ a jedna z vlastních zdrojů. Obě učebny jsou využívány i pro výuku jiných předmětů, neboť jsou vybaveny moderním softwarem a pestrou škálou výukových programů, nechybí ani možnost připojení na internet. Škola získala akreditaci MŠMT pro školení kategorie Z, PO a pořádá školení pro učitele z okresu Litoměřice v rámci projektu MŠMT – Informační gramotnosti. Nově vybudovaná je učebna pro výuku přírodopisu. Je zde k dispozici značné množství názorných pomůcek. V této třídě mají žáci i volný přístup k odborné a populárně naučné literatuře. Méně vyhovující je vybavení pro tělesnou výchovu a další sportovní aktivity. Škola je tak nucena využívat sportovní zařízení jiných škol. V rámci plnění osnov předmětu pracovní činnosti je využívána školní zahrada se záhony pro pěstitelské práce. Dílny škola k dispozici nemá. Klidová zóna za budovou školy a atrium se zázemím pro stolní tenis umožňují žákům během přestávek pohybové aktivity venku. Je škoda, že tuto možnost nevyužívá většina tříd. Učebny prvního stupně jsou útulné, vybavené novým nábytkem, nechybí ani tabelární pomůcky vztahující se však většinou jen k jazykové výuce. Vzhledem ke značnému počtu integrovaných žáků se specifickou poruchou učení je nedostatkem absence relaxačních koutků a kobereců ve třídách. Ten má k dispozici pouze první třída.

Na velmi dobré úrovni je celkový estetický vzhled tříd a všech společných prostor, k jejichž výzdobě je využíváno výtvarných prací žáků a nechybí ani květinová výzdoba. V současné době se připravuje nová koncepce výzdoby společných prostor, která umožní prezentaci úspěchů dosažených žáky školy.

Vybavení učebnicemi je na velmi dobré úrovni. Škola poskytuje žákům ucelené řady učebnic, které vyhovují zvolenému vzdělávacímu programu. Ve sledovaných hodinách bylo s učebnicemi většinou efektivně pracováno. Na velmi dobré úrovni je také vybavení didaktickou a audiovizuální technikou (radiomagnetofony, televize, videa, meotar). Její využívání však nebylo inspekcí zaznamenáno. Sledovaná výuka na 1. stupni byla jen minimálně podporována názorem (manipulační pomůcky, třídící materiál, kompenzační pomůcky). Dostatečně vybavená žákovská knihovna pro žáky 1.stupně je umístěna v samostatném

kabinetě a má stanovené pravidelné výpůjční časy. Z finančních důvodů se ne zcela daří vybavit knihovnu tituly pro mimočítankovou četbu. Knihovna pro žáky 2. stupně nemá samostatnou místnost a nejsou určeny pravidelné výpůjční časy. Učitelská knihovna je vybavená potřebnou odbornou literaturou, která je pravidelně doplňována.

Nové vedení školy v plánu práce a kontrol vytyčilo jako jeden z hlavních cílů materiální vybavení kabinetů zejména prvního stupně, kabinetu českého jazyka a dějepisu (kde chybí jazykové slovníky a příručky, tabelární mluvnické přehledy, aktualizované mapy a atlasy) a kontrolu účelného a efektivního využívání materiálního zázemí. Tyto kompetence jsou přeneseny i do činnosti předmětových komisí, které mají provádět depistáž priorit pro doplnění a modernizaci vybavení.

Úroveň materiálně technických podmínek je hodnocena velmi dobře.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Škola v 1. – 9. ročníku vyučuje dle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 a jeho Úprav a doplňků čj. 25 018/98-22. Žáci s vývojovými poruchami učení, integrovaní na základě odborného vyšetření, jsou vyučováni dle individuálních vzdělávacích plánů vypracovaných ve spolupráci s pedagogicko psychologickou poradnou a speciálně pedagogickým centrem. Plány splňují všechny náležitosti dle Směrnice MŠMT k integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do škol a školských zařízení čj. 13 710/2001-24. Pouze žák s diagnostikovaným mentálním postižením je na žádost rodičů vyučován dle vzdělávacího programu Základní škola.

Žákům se specifickými poruchami učení je věnována další péče ve čtyřech odděleních dyslektické ambulanti poradny.

Vzdělávací programy jsou realizovány v souladu s rozhodnutím o zařazení do sítě škol.

Učební plán je dodržován. V předmětu cizí jazyk je od 4. ročníku vyučován anglický a německý jazyk. Žáci 7., 8. a 9. ročníku si v rámci volitelného předmětu mohou dle svého zájmu vybrat z nabídky čtyř předmětů (seminář z přírodopisu, výtvarné činnosti, literárně dramatická výchova a informatika). Jako nepovinné předměty jsou pro žáky prvního stupně vyučovány pohybové hry a zdravotní tělesná výchova. Disponibilní hodiny jsou v 8. ročníku věnovány zeměpisu a v 9. ročníku českému jazyku.

Povinná dokumentace (třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy žáků, záznamy z pedagogických rad, protokoly o komisionálních zkouškách) je vedena pečlivě a přehledně. Průkazně zachycuje průběh a obsah vzdělávání. Při kontrole loňských třídních knih zjistila inspekce některé nedostatky v naplňování osnov dějepisu, kde bylo jen povrchně probráno téma osnov Československo a svět ve 2. polovině 20. století a nezbyl čas ani na závěrečnou systemizaci poznatků. Jednou z příčin byla delší absence vyučující. Malou vypovídací hodnotu mají některé zápisy v českém jazyce na 1. i 2. stupni (hlavně v literární výchově). Realizace vzdělávacího programu je vhodně doplňována exkurzemi, besedami vztahujícími se k výuce občanské a rodinné výchovy, pořádáním školních kol soutěží a olympiád (Čj, Cj, M, F, Ch, Př, Hv), návštěvami kulturních představení, muzeí a výstav, účastí ve sportovních soutěžích. Značný význam má i organizace zájmové mimoškolní činnosti (odpoledne šikovných rukou,

hra na flétnu, výtvarný a keramický kroužek). Jsou pořádány i ozdravné pobyty žáků se sportovním a ekologickým programem v Krkonoších.

Výuka je v souladu s učebními dokumenty.

Vzhledem ke krátkému funkčnímu období nového vedení školy nelze jednoznačně hodnotit účelnost kontrolní činnosti. Dle plánu kontrolní činnosti na školní rok 2003/2004 je kontrole realizace učebních plánů věnována dostatečná pozornost. Minimální hodinové dotace jsou dodržovány. Učitelé předložili vedení školy tematické a časové plány. Ze zápisů předmětových komisí vyplývá, že i za předchozího vedení bylo plnění osnov v porovnání s tematickými a časovými plány kontrolováno. Výsledky kontrol byly ve spolupráci s předmětovými komisemi vyhodnocovány a byla uskutečňována potřebná opatření.

Kontrola naplňování učebních osnov je účinná

Rozvrh hodin je sestaven v souladu s § 9 odst. 1, 2, 3 vyhlášky č. 291/91 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů.

Menší nedostatky byly shledány ve funkčnosti rozvrhu hodin z psychohygienického hlediska, kdy z organizačních důvodů je na první dvě hodiny ve druhém a třetím ročníku zařazována tělesná výchova a v šestém ročníku matematika až na šestou hodinu.

Školní řád, provozní řád a organizační řád školy je v souladu s vyhláškou o základní škole, respektuje práva dítěte a jeho zákonných zástupců. Plně vymezuje kompetence a povinnosti žáků a všech pracovníků školy. Činnost v odborných učebnách zejména fyziky a chemie, výpočetní techniky a tělocvičny je řízena provozním řádem. Učitelé byli s obsahem těchto řádů seznámeni na zahajovací provozní poradě pro školní rok 2003/2004. Žáci byli s nimi seznámeni dle zápisů v třídních knihách v průběhu prvního týdne školního roku 2003/2004 a při prvních hodinách v odborných učebnách.

Škola se snaží o co největší spolupráci s rodiči žáků. Rodiče průběžně informuje o prospěchu a chování žáků formou žákovských knížek, navazuje s nimi kontakty zejména pořádáním kulturních akcí (vystoupení pro rodiče žáků prvního stupně, besídky s účastí rodičů, slavnostní předávání vysvědčení žákům devátých tříd) a vytváří podmínky otevřené školy. Čtyřikrát ročně jsou organizovány třídní schůzky, pravidelně se schází Rada rodičů, možné jsou i individuální konzultace dle potřeby. Velmi úzká spolupráce je navázána s rodiči žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a výchovnými problémy.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Výchovné poradenství zastává učitelka s kvalifikací výchovného poradce a vzděláním v oboru speciální pedagogika. Její činnost se odvíjí od plánu práce schváleného ředitelem školy, který zahrnuje oblasti:

- profesionální orientace žáků, zejména v systematické informační činnosti související s další přípravou žáků na povolání, pomoc při vyplňování přihlášek na studium
- protidrogové prevence – koordinace realizování Minimálního preventivního programu, který prostupuje všemi vyučovacími předměty i činností mimo vyučování.
- péče o žáky se speciálními vzdělávacími a výchovnými potřebami – zajišťuje ve spolupráci s rodiči potřebná odborná vyšetření, spolupracuje s PPP a SPC, případně jinými odbornými pracovišti, koordinuje příp. zprostředkovává vyučujícím metodickou a odbornou činnost, podílí se na tvorbě individuálního vzdělávacího plánu (IVP)
- péče o žáky talentované
- koordinuje poskytování informací rodičům
- prevence sociálně patologických jevů a v případě výskytu, jejich řešení

Pro svoji činnost v oblasti spolupráce s rodiči a potřebné konzultace pro žáky má stanoveny pevné konzultační hodiny. Žáci mají možnost také řešit své problémy prostřednictvím schránky důvěry.

Činnost výchovného poradce je podložena vedením příslušné dokumentace a osobní dokumentace integrovaných a problémových žáků, která je vedena přehledně a pečlivě.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce, matematice a vlastivědě na 1. stupni základní školy

V rámci inspekční činnosti bylo na 1. stupni základní školy hospitováno 13 hodin. Inspekce hodnotila kvalitu výuky v hodinách českého jazyka, matematiky a vlastivědy.

Výuku všech sledovaných hodin zajišťovali vyučující s odbornou a pedagogickou způsobilostí.

Výuka na prvním stupni probíhá v prostorově vyhovujících a esteticky upravených třídách s klasickým uspořádáním lavic. Prostory tříd umožňují vzhledem k menšímu počtu žáků volný a bezpečný pohyb po třídě s možností realizace výuky mimo lavice, které ovšem nebylo využito. Výzdobu tvoří nástěnné názorné pomůcky a výtvarné práce žáků. Ve třídách nejsou k dispozici volně přístupné knihovničky s populárně naučnou literaturou ani beletrií a časopisy, chybělo i vybavení koberci pro relaxaci žáků během hodiny a o přestávkách.

Plánování a příprava vyučujících na výuku vychází z časově tematických plánů, pro jejichž sestavení učitelé využívají učebnice a především osnovy zvoleného vzdělávacího programu. Většina sledovaných hodin byla opakovacích, kdy se učitelé soustředili na zjišťování znalostí žáků formou řízeného rozhovoru nebo písemného testu. Bezprostřední příprava učitele po obsahové stránce a stanoveného cíle výuky odpovídala aktuálnímu stavu třídy, opomíjena však byla diferenciací učiva dle individuálních mentálních schopností žáků. Do průběhu hodiny nebyla vůbec zařazena samostatná aktivní práce žáků (práce s třídícím materiálem, samostatné vyhledávání informací z jiných zdrojů), ojediněle bylo navazováno na praktické zkušenosti žáků. Z hlediska materiálního zabezpečení byla výuka většinou omezena jen přípravou textu na tabuli. Pouze v jedné hodině matematiky byla využívána počítadla, karty s příklady, práce s nástěnnou mapou a atlasy byla zaznamenána také jen v jedné hodině vlastivědy. Při geometrii žáci pracovali s papírovými geometrickými tvary a špejlemi, bylo dbáno na vybavení žáků rýsovacími potřebami. V hodinách čtení a psaní nebyla znatelná individuální práce se žáky se specifickými poruchami učení (průpravné čtení, v hodinách psaní byly jen ojediněle uplatňovány průpravné cviky k uvolnění ruky, nebylo využíváno kompenzačních a speciálních pomůcek).

Vstupní motivace spočívala v seznámení s obsahem a průběhem hodiny. Chybělo využití vnitřní motivace podněcující k aktivnímu vnímání nových poznatků. K aktivizaci žáků přispívaly zejména v matematice soutěže v počítařských dovednostech. Během hodiny byli žáci motivováni pochvalou za snahu a úspěšné plnění úkolů.

Učivo bylo žákům předáváno věcně správně s využitím mezipředmětových vztahů a vzájemných souvislostí, s respektováním individuálního tempa žáků. Výuka byla organizována většinou frontálně. Využívanými metodami ve sledovaných hodinách byl řízený rozhovor s dominantním postavením učitele, frontálně vedená práce s učebnicí (čtení textu) a písemná samostatná práce. Časové rozvržení takto klasicky členěné hodiny bylo vyvážené, výukové cíle byly splněny. Práce v hodinách byla prokládána oddechovými chvilkami prováděnými v lavicích a změnou tempa výuky.

Vyučující průběžně ověřovali, jak žáci pochopili učivo, poskytovali jim zpětnou vazbu, bylo pracováno s chybou. Z namátkové kontroly žákovských knížek vyplývá, že učitelé preferují většinou kladné hodnocení, respektují individuální schopnosti žáků.

V žádné ze sledovaných hodin nebylo zaznamenáno pěstování návyku k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení žáků. Závěry hodin měly organizační charakter bez shrnutí probíraného učiva.

Počínaje prvním ročníkem jsou žáci vychováváni k vzájemnému dodržování pravidel komunikace, která jsou již ve vyšších ročnících dodržována a respektována. Menší důraz je kladen na rozvoj slovní zásoby a schopnost argumentace. Žákům jsou kladeny jednoduché otázky, na které žáci odpovídají jednoduchou větou. Kladem všech vyučujících je navozování příjemné atmosféry, která velkou měrou přispívá k vytváření pozitivního vztahu k výuce.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v českém jazyce, matematice a vlastivědy na 1. stupni je celkově dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce, dějepise a volitelném předmětu literárně dramatická výchova

Český jazyk (Čj) je v 6. - 8. ročníku dotován čtyřmi hodinami, v 9. ročníku pěti hodinami (pátá hodina disponibilní). Žáci 7. ročníku mohou navštěvovat volitelný předmět literárně dramatická výchova (LDV) s dvouhodinovou dotací. Dějepis (D) se ve všech ročnících vyučuje dvě hodiny týdně. Kvalita vzdělávání a výchovy byla hodnocena na základě hospitací u všech vyučujících uvedených předmětů.

Při přípravě na výuku vycházejí učitelky z časově tematických plánů, při jejichž zpracování se řídily osnovami a používanými učebnicemi. S tematickým plánem volitelného předmětu LDV bylo vedení školy seznámeno

Při přípravě na jednotlivé hodiny vyučující většinou upřednostňují stránku obsahovou, méně promyšlejší hodiny z hlediska diferencovaného přístupu a aktivního zaměstnání žáků. V Čj a LDV příprava zpravidla odpovídala aktuálnímu stavu jednotlivých tříd, v dějepise až na jednu výjimku stanovené cíle a hlavně množství plánovaného učiva a struktura hodin nerespektovaly věkové zvláštnosti především žáků nižších ročníků. Ve všech hodinách výuka navazovala na předcházející témata. Výuku českého jazyka doplňují návštěvy různých kulturních pořadů, výuku dějepisu exkurze a vlastivědné vycházky.

Čj a LDV zajišťují odborně a pedagogicky způsobilé učitelky s dlouholetou zkušeností, dvě hodiny dějepisu jsou odučeny pedagogicky způsobile, zbývající hodiny nekvalifikovaně. Ve všech hodinách byla výuka vedena věcně správně, nekvalifikovanost se projevila v závažnějších metodických nedostatcích zřetelných v oblasti organizace vyučování a využívání vhodných metod a forem práce.

Výuka uvedených předmětů probíhá v kmenových třídách, které jsou vybaveny standardním (starším renovovaným) nábytkem. Tyto prostory dostačují pro Čj a D, nevyhovují ovšem pro výuku LDV, která by vzhledem k cílům, prováděným činnostem i z hlediska psychohygieny a bezpečnosti žáků potřebovala speciálně vybavené prostory. V průběhu výuky mluvnice pracovali žáci především s učebnicí (v jedné hodině se Slovníkem spisovné češtiny), příp. s kopírovanými materiály, v hodinách literární výchovy a dějepisu byla funkčně použita doplňková literatura, obrázky a kopírované materiály, v jedné hodině dějepisu navíc pro demonstraci ukázka starověkých nástrojů. V žádné z hodin nebyla využita audiovizuální technika, v Čj chyběly nástěnné mluvnické tabule, v D nástěnná mapa nebo dějepisné atlasy. V nekvalifikovaně odučených hodinách D zůstala zcela opominuta práce s textem v učebnici.

Převážná část sledovaných hodin (výkladových i opakovacích) byla vedena formou frontálních činností, což do jisté míry negativně ovlivnilo jejich efektivitu i aktivitu žáků. Hodiny měly tradiční stavbu a členění s krátkým úvodním ústním nebo písemným opakováním, které bylo zaměřeno na úzký okruh probíraného učiva a nebylo ani v D využito k pochopení širších vztahů a souvislostí. V závěru téměř vždy chybělo opakování nebo shrnutí učiva. V průběhu hodin měli žáci jen málo možností samostatně hledat a objevovat, používat vlastní informační zdroje nebo pracovat s vlastní chybou. Výjimkou byla hodina dějepisu v 9. ročníku, kde žáci samostatně hledali paralely mezi minulostí a současností, a hodina mluvnice v 7. ročníku, kde se uplatnily prvky dramatické výchovy i práce ve skupinách nebo ve dvojicích. Celkově chyběla diferenciací, jen zřídka se objevila individuální práce se žáky. Nedostatky v členění hodin a v jejich organizaci se objevily v nekvalifikovaně odučených hodinách D, kde zvolené postupy neodpovídaly věku žáků, výběr a hlavně množství učiva neumožnily jeho následné procvičení a utřídění nových poznatků a v 6. ročníku vedly následně k únavě žáků i k projevům neklidu až nekázně. Žáci zde navíc opisovali z tabule do svých sešitů poměrně dlouhé zápisy. Relaxaci zajišťovalo v některých hodinách střídání činností, často zůstala psychohygienu opomíjena.

Nedocněná zůstává většinou úloha vnitřní i vnější motivace. Aktivně a s chutí pracovali žáci v hodinách s využitím pestřejších forem práce, a pokud dostali možnost pracovat v týmu, dokázali vzájemně kooperovat.

Žáci většinou respektovali stanovená pravidla komunikace, vztahy mezi učiteli a žáky byly na dobré úrovni. Komunikace se zpravidla odbývala ve směru učitel – žák, prostor pro diskuzi a vzájemnou komunikaci dostali jen v několika málo hodinách. V už zmíněných nekvalifikovaně odučených hodinách dějepisu výrazně dominoval projev vyučující, v dalších hodinách se učitelky často spokojily s jednoslovnou odpovědí žáka bez argumentace a logického zdůvodnění.

Velmi zajímavě byly vedeny hodiny LDV, kde byli žáci cíleně směřováni k citovému prožitku, vzájemné empatii a respektu i ke kultivovanému vystupování a jazykovému projevu, k vyjadřování vlastních dojmů a pocitů. K zainteresování žáků na všech činnostech i jejich aktivitě přispěly vhodně volené metody i využití jednoduchých pomůcek.

Výkony žáků byly v průběhu výuky hodnoceny hlavně slovně, zřídka se objevilo ocenění pokroku, opomíjeno zůstalo vzájemné hodnocení a sebehodnocení. Vzhledem k začátku školního roku mají žáci v sešitech a v žákovských knížkách zatím jen málo známek. Z kontroly vybraných písemných prací žáků v českém jazyce z předchozího školního roku vyplývá, že vyučující vyhodnocují výsledky práce žáků a zjištěnými nedostatky se následně zabývají. Avšak ani z náhodné kontroly sešitů nelze usoudit, zda jsou žáci důsledně vedeni k samostatné práci s vlastní chybou.

Na základě uvedených zjištění hodnotí ČŠI výsledky výchovy a vzdělávání v literárně dramatické výchově jako velmi dobré, v českém jazyce jako dobré a v dějepise jako vyhovující.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice v 6. – 9. ročníku

Ve všech ročnících vyučují matematiku kvalifikovaní učitelé i s odpovídající aprobačí. Kvalifikovanost, a v případě dvou vyučujících i delší pedagogická praxe na základní škole, mají příznivý vliv na odbornou a věcnou správnost výuky, výběr učiva, stavbu a tempo vyučovacích hodin.

Výuka probíhá v čistých kmenových třídách s barevně odlišeným školním nábytkem a jednoduchou střídou výzdobou. Pro práci se využívají učebnice a běžné pomůcky (rýsovací potřeby), kontrole jejich připravenosti věnují učitelé důslednou pozornost. Využití didaktické a výpočetní techniky zaznamenáno nebylo.

Učivo osnov mají učitelé rozplánované do jednotlivých ročníků v kontextu s používanými učebnicemi. V každém ročníku je zareagováno na Úpravy a doplňky vzdělávacího programu Základní škola vyváženým střídáním učiva geometrie s celky z algebry a aritmetiky. Zhlédnuté hodiny byly z hlediska struktury a obsahu promyšleně připravené.

Vnitřní členění hodin většinou respektovalo možnost žákovy unavitelnosti, společné činnosti se vhodně střídaly se samostatnou prací či s činnostmi vyžadujícími skupinovou spolupráci, zařazeny byly i praktické činnosti propojující teoretické výpočty s tvorbou modelů. V průběhu hodin si učitelé vždy našli čas pro individuální práci s žákem či alespoň radu a pomoc. Při procvičování byly diferencovaně zadávány úlohy s odlišnou obtížností dle dosažené úrovně jednotlivých žáků. Zvláště v geometrii byl kladen důraz na pečlivost a přesnost řešení.

Vstupní motivace probíhala většinou pouze sdělením tématu či cílů pro danou hodinu. V průběhu hodin se však dařilo žáky zainteresovat na řešení problémů a tito pracovali většinou aktivně. Při týmové spolupráci byli vedeni ke schopnosti konsensu před závěrečnou prezentací výsledků. Opominuto bylo propojení teorie s možnostmi využití osvojených dovedností v praxi.

V rámci hodnocení pozitivně působily drobné pochvaly oceňující dílčí úspěchy a pokrok. Úroveň vědomostí a dovedností je průběžně sledována a klasifikována (převažují četné desetiminutovky, čtyřikrát do roka jsou zařazovány kontrolní práce). Vyjma ojediněle vyžadovaných teoretických znalostí vzorců probíhalo opakování formou konkrétních příkladů.

Pravidla komunikace mezi žáky a učiteli byla jasně stanovena a respektována, v hodinách nechyběl humor, prostor pro diskusi a dotazy. Menší pozornost byla věnována rozvoji komunikativních dovedností žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodopisu

Z celkového počtu 16 hodin vyučovaných týdně v 6. – 9. ročníku jsou pouze dvě vyučovány učitelem splňujícím podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku tohoto předmětu na základní škole. Nekvalifikovanost a zejména chybějící pedagogická zkušenost se u zbývajících dvou učitelů promítla zejména do struktury a organizace práce v hodinách, v odborné stránce nedostatky zaznamenány nebyly.

Výuka probíhala v nově zřízené odborné učebně přírodopisu, která spolu s přilehlým kabinetem poskytuje výborné materiální zázemí (dostupné modely, sbírky přírodnin, odborná literatura, didaktická technika, mikroskopy, názorné transparenty atd.), v hodinách s různou efektivitou využívané.

Škola se orientuje na výuku ekologického přírodopisu. Plány učiva pro jednotlivé ročníky korespondují s osnovami a používanými učebnicemi. Náplň hodin byla učiteli předem připravena, ne vždy však odpovídala časovým možnostem vyučovací hodiny či k efektivnější realizaci z hlediska času nebylo využito dostupné didaktické techniky.

V případě kvalifikované výuky odpovídala struktura hodiny jasně vymezenému cíli, žáci byli vedeni k novým poznatkům na základě vlastního vyvozování, vyhledávání informací a objevování vzájemných vztahů, a to jak při práci samostatné, tak ve skupinách. Pamatováno

bylo na relaxaci, vhodně byla zařazena hra. U nekvalifikované výuky byla dobrá pozornost věnována názornosti, využity byly i vlastní materiály. Patrná byla snaha o pestrou strukturu hodin, připravené činnosti však nebyly časově zvládnuty (zdlouhavé promítání se rozcházel s čteným textem, nakreslit křížovku a zapsat legendu řada žáků ani nestihla). V menší míře byl prostor pro vyhledávání informací a vzájemnou spolupráci, řízený rozhovor sklouzával k předávání hotových poznatků a diktovanému zápisu. Všichni učitelé ochotně žákům individuálně pomáhali či problém vysvětlili, vedli je k pečlivosti.

Žáky motivovali ukázkami přírodnin, zajímavostmi a vlastními zážitky z cest, živým exponátem, přírodopisnými hádankami, využíváno bylo i vlastních zkušeností žáků. Motivující je již vlastní prostředí nové učebny. Dostali – li prostor, žáci aktivně spolupracovali či samostatně řešili zadané úkoly. Antimotivačně působil styl výuky „výklad – zápis“.

U nekvalifikované výuky bylo opomíjeno průběžné i závěrečné zhodnocení práce žáků, vedení žáků k sebehodnocení. Opakovací otázky byly zaměřeny na pochopení širších souvislostí převážně jen u výuky kvalifikované.

Atmosféra zhlédnutých hodin byla bezstresová, vztah učitelů a žáků velmi dobrý. Žáci dostávali prostor pro vlastní názor, nebáli se zeptat, požádat učitele o vysvětlení a pomoc. Příkladná pozornost nenásilnému rozvoji komunikativních dovedností žáků byla věnována při kvalifikované výuce (při hádankách, prezentaci názorů a výsledků práce), v jednom případě bylo zaznamenáno občas nespisovné vyjadřování vyučující.

Průběh a výsledky vzdělávání v přírodopisu hodnotí ČŠI stupněm „dobrý“.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v zeměpisu

Zeměpis vyučují celkem tři učitelé, všichni bez odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku na základní škole. Dva začínající teprve sbírají své první pedagogické zkušenosti. Zejména ve vyšších ročnících se nekvalifikovanost promítla do organizace a struktury hodin a do vyučovacích metod.

Výuka probíhala v kmenových třídách a učebně výpočetní techniky, vedle učebnic a atlasů žáci pracovali s internetem a nakopírovanými materiály. Kabinet zeměpisu základní vybavení pro výuku poskytuje. Materiální podpora výuky vzhledem k tématu zcela chyběla v 8. ročníku (mapy, ročenky, průvodci, odb. literatura, časopisy apod.).

Po obsahové stránce probíhá výuka v souladu s osnovami, jejichž obsah je rozplánován do všech ročníků. V přípravě učitelů nebylo zareagováno na látku probranou v době jejich nepřítomnosti, toto pak řešili operativně v úvodu hodin.

Výuka probíhala výhradně frontálně. V nižších ročnících měly hodiny jasně stanovené vzdělávací cíle a připravenou strukturu. Opakování probíhalo formou hry, řešení rébusů. Nové poznatky si žáci osvojovali i formou samostatné práce s atlasem a slepou mapou. Zaznamenána však byla i nevhodná prezentace učiva čtením textu z učebnice a průběžným diktováním poznámek. V 8. a 9. ročníku pak byla výuka založena na celohodinových jednotvárných činnostech řízených učitelem či veškerá práce spočívala pouze na učiteli (samoúčelné vyhledávání údajů na internetu dle pokynů učitele, výklad a diktát dle učebnice). Opomíjena byla zpětná vazba o zvládnutí nového učiva.

V nižších ročnících se dařilo nabudit žáky pro práci hrou či soutěží, ve vyšších byla motivace opomíjena, monotónnost vedla k pasivitě žáků či vyhledávání jiných činností (chat, hlasování do hitparád).

Klasifikované ověřování vědomostí probíhalo formou desetiminutových testů, při analýze chyb nebyla využita mapa. Vyjma jednoho případu chybělo závěrečné shrnutí, zopakování, ověření osvojení nových poznatků získaných samostatnou prací a zhodnocení práce žáků v hodině.

Velmi pěkné vztahy s žáky se podařilo navázat učitelům s žáky v 6. a 7. ročníku, byť v zápalu hry či soutěže nefungovala občas základní pravidla komunikace a nad prací převažovala nekázeň. Žáci živě spolupracovali, snažili se všechny zadané úkoly úspěšně zvládnout. Ve vyšších ročnících byl prostor pro smysluplnou spolupráci žáků a rozvoj jejich komunikačních dovedností minimální.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v zeměpisu jsou vyhovující.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

V paralelních ročnících jsou zadávány srovnávací kontrolní práce zejména v předmětech český jazyk a matematika. Vypovídací hodnotu o úrovni vzdělávání a výchovy mají i dosahované výsledky v předmětových olympiádách, sportovních a výtvarných soutěžích, kterých se žáci účastní. Sledována je i úspěšnost žáků při umístění na střední školy. Autorizovaných testů škola nevyužívá.

Celkové hodnocení průběhu vzdělávání a výchovy

Průběh sledované výuky je celkově hodnocen stupněm dobrý.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Při porovnání Zřizovací listiny ze dne 12. 6. 2001 a Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení Č. j 15/99 nebyly zjištěny žádné rozpory. Všechny uvedené údaje obou dokumentů jsou v souladu.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Úplné znění zřizovací listiny příspěvkové organizace Základní škola Litoměřice, Na Valech 53 vydané Městem Litoměřice dne 12. 6. 2001 bez č. j.
2. Jmenování do funkce ředitele školy vydané Městem Litoměřice dne 4. 4. 2003 pod č. j. 261/2003
3. Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 3. 1999, č. j. 15/99, vydal Školský úřad Litoměřice 11. 2. 1999
4. Č. j. 15/99 ze dne 11. 2. 1999
5. Výkaz o základní škole V 3-01 k 30. 9. 2003-10-03
6. Výroční zpráva za školní rok 2002/2003
7. Dlouhodobá koncepce školy pro období 2002- 2005
8. Plán práce pro školní rok 2003/2004

9. Plán kontrolní a hospitační činnosti na školní rok 2003/2004
10. Organizační řád ze dne 1. 9. 2001
11. Provozní řád ze dne 1. 9. 2003
12. Školní řád ze dne 1. září 2003
13. Zápisy o činnosti předmětových komisí (1. stupeň, cizí jazyky, český jazyk-dějepis-občanská výchova, výtvarná výchova-hudební výchova- rodinná výchova)
14. Vzdělávací program základní škola č.j. 16 847/96-2 ze dne 30. 4. 1996 včetně Úprav a doplňků č. j. 25 018/98 ze dne 25. 8. 1998
15. Časově tematické plány sledovaných předmětů pro školní rok 2003/2004
16. Individuální vzdělávací plány integrovaných žáků pro školní rok 2003/2004
17. Rozvrh hodin na školní rok 2003/2004 platný k datu inspekce
18. Třídní knihy 1. – 9. ročník šk. rok 2002/2003, 2003/2004
19. Třídní výkazy 1. - 9. ročník základní školy
20. Zápisy z pedagogických rad
21. Zápisy z provozní porad
22. Vybrané žákovské knížky žáků 1. - 9. ročníku šk. rok 2003/2004
23. Katalogové listy žáků 1. – 9. ročníku
24. Namátkově vybrané sešity a práce žáků
25. Písemné práce z matematiky třídy 7. B (šk. roky 2002/03 a 2003/2004)
26. Sešity žáků 6. – 9. ročníku (šk. rok 2003/04) z matematiky, přírodopisu a zeměpisu
27. Namátkově vybrané kontrolní diktáty, kontrolní slohové práce a opakovací písemné práce z českého jazyka za školní rok 2002/2003
28. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání učitelů sledovaných předmětů, vyučujících ve šk. roce 2003/2004

ZÁVĚR

Základní škola má příznivé personální podmínky pro realizaci deklarovaných výchovně vzdělávacích cílů na prvním stupni. Škola se potýká s problémy zajištěním kvalifikované výuky v předmětech chemie, přírodopis, zeměpis, dějepis a tělesná výchova. Nově zaváděný systém řízení a vedení zaměstnanců směřuje k vytváření příznivých podmínek pro další studium, profesní rozvoj a stabilitu pedagogického sboru. Organizační systém školy je přehledný, kompetence a povinnosti pracovníků jsou jasně stanoveny a všemi respektovány. Kontrolní činnost je směřována do všech oblastí chodu školy, v oblasti pedagogické chybí konkretizace kontrolních cílů. Celkově umožňuje stávající personální zajištění a organizační struktura realizaci zvoleného vzdělávacího programu. Materiálně technické zázemí (odborné učebny, zařízení interiérů, vybavení výpočetní technikou a učebnicemi) je na velmi dobré úrovni vyjma vybavení kabinetu prvního stupně a českého jazyka. Důležitými nedostatky představují omezené možnosti v provozování sportovní činnosti přímo v areálu školy, proto je nutno využívat sportovního zařízení jiných škol.

Výuka probíhá v souladu s učebními plány i v souladu s učebními osnovami sledovaných předmětů. Škola nabízí poměrně široký výběr volitelných předmětů, žákům prvního stupně dva nepovinné předměty. Mimořádná péče je věnována žákům se speciálními poruchami učení a chování, je organizována i ambulantní náprava těchto poruch. Významnou činností školy přispívající k všestrannému osobnostnímu rozvoji žáka je orientace na ekologickou výchovu a zapojování se i do mezinárodních projektů s touto tematikou. Nemalý význam pro formování osobnosti žáka má i organizace dalších školních akcí na poli kulturním a sportovním, zapojování žáků do soutěží a nabídka zájmové činnosti. Ve sledovaných hodinách měly dominantní postavení převážně frontální vyučovací metody. Ve volitelném předmětu literárně dramatická výchova byli žáci směřováni k citovému prožitku a aktivnímu projevu. Většina učitelů upřednostňovala obsahovou stránku hodiny, méně se již zaměřují na diferenciaci učiva dle individuálních schopností žáků, aktivní zaměstnání žáků, využívání prvků dramatizace a názornou materiální podporu výuky zejména na prvním stupni.

V porovnání se závěry poslední inspekční zprávy č. j. 066 247/98-2036 došlo ke zlepšení systému v oblasti kontrol – je zpracován plán kontrolní činnosti, jsou vedeny záznamy o provedených kontrolách a je zaznamenána i realizace případné nápravy.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Renata Schejbalová	Schejbalová v.r.....
Členové týmu	Marta Dolinská	Dolinská v.r.....
	Mgr. Radek Dlouhý	Dlouhý v.r.....

Další zaměstnanci ČŠI Jindřiška Hrnčířová
Olga Štěpánková

V Litoměřicích dne 3. října 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 24. října 2003.....

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Petr Krňák

Mgr. Krňák v.r.....

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Osvobození 54/3, P. O. BOX 173, 412 01 Litoměřice. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	7. 11. 2003	062 1134 5164
Zřizovatel	7. 11. 2003	062 1135 5164

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.